

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre

kiadó s laptulajdonos.

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház. (emelet).

Archiválta: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).

Hirdetnek a legmérszelebbebb arszámitás mellett vétetnek fe

Egyes szám 4 kr.

A nemzet ünnepe.

Debreczen, március 11.

Ha Kossuth Lajos ma élne, ha élne az 1848-ik évi országgyűlés tagjai maguk is április 11-én ülnék meg szép nemzeti ünnepünket.

Mert bármily tisztelet illeti is meg a márcziusi ifjúságot, az ő munkájuk a pusztában kiáltónak szava lett volna a törvény hozás akarata nélkül.

A mi márczius 15-én történt, az az országgyűlésen elhangzott beszédek eredménye volt. Az ifjúság lelkesedésének mécsait ama hatalmasan égő fátylánál gyújtotta meg, a mely az országgyűlési beszédekben az egész országot megvilágította. Márczius 15-én első lépéseit tette meg a szabadság, de célhoz április 11-én jutott, mikor a királyi szentesítés beiktatta annak dicső eredményeit Magyarország törvénykönyvébe.

A társadalom évtizedek óta márczius idusán ünnepel. Teheti ezentul is. Hogy e nap jelentőségét minden párton átértékelték, sőt maguk a kormányok is, azt mi sem bizonyítja inkább annál, hogy e napon az országgyűlés, az ünneplés jeléül, ülést évek óta nem tart.

Egész mai államrendünk a jogfolytonosság alapján épült fel. A 67-iki kiegyezés egyszerűen ott vette fel a fonalat, ahol az 1848-ik év elejtette.

Kétség tárgyát sem képezheti tehát, hogy mikor nemzet és király e nagy idők

emlékezetét a közösen érzett kegyelet nemes harmóniájával megünnepelni készül, szerencsésen kiválasztottak csak az az időpont mondható, a melyen a 48-as idők alkotásai, nemzet és király szentesített akaratnyilvánítása folytán, az ország népének átadattak.

Márczius 15-ike a lelkesedés, a kezdeményezés, a vágy, a tavaszi sejtelem, az ifjúság napja volt. Április 11-ike a célhoz jutásnak, az eredmények biztosításának, a ragyogó valóságnak, az egész nemzetnek ünnepe.

Ama napon csak azt tudta meg a világ, mit akar a magyar nemzet? Am a pohár és az ajk között még hosszú ut van Április 11-ikén már megtudtuk, mit ért el a magyar nemzet.

A kegyelet ellen vét tehát az, a ki április 11-ikének megünnepelése ellen agitál. Holott örülni kellene minden jó érzésű magyar embernek, hogy a negyvennyolcadiki törvények szentesítésének napja alkalmat nyújt a király és nemzet összeelkezelésére.

Egy félszázadnak történelmi madártáblatából nézve az 1848-49. év eseményeit úgy találjuk, hogy a szabadság lángoló ódájával kezdődött az és a lenyűgözött szabadság tragikumával végződött. Büszke örömmel, hazafias bánattal, keserű csalódásoknak és szomorú félreértéseknek forrása az az egy esztendő. Sok történt, a mire emlékezni jól esik és sok történt, a mire király és nemzet közös elhatározással reáborították a felejtés fátyolát.

De a mi legbecesebb belőle megmaradt, a minek szilárd alapjára 67-ben reá állottunk, a mit ünnepelni legméltóbb: azok intézményei, törvények formáiban jelentkező nemzeti akarat alkotásai.

Nekünk úgy tetszik, hogy csak a pártpolitika mérhetetlen önzése és szűkeklősége emelhet kifogást e dátum ellen, a melyet nemzeti ünnep gyanánt iktat be törvénykönyvünkbe holnap az országgyűlés többsége. Hogy csak a többsége, az szomorú bizonyítéka az ellenzéki politikai sívárságának, a mely nem képes felemelkedni a helyzet magaslatáig s a mely nem lát egyebet a választókerülete templomtornyánál és a miniszterek piros bársony székekénél.

A helyett, hogy meghagynák a fiatalok ünnepének márczius 15-dikét és meg tennék az ország ünnepévé a szentesítés napját, szembeállítják e két napot; érveket kovácsolnak ellene; megrontják az ünneplés szép összhangját; a helyett, hogy oly nemzetnek magasztos képét nyujtanák a külföldnek, a mely szívben lélekben összefonva, egységesen ünnepli meg multját.

Különbben nem adjuk fel a reményt, hogy a függetlenségi párt előveszi a jobbak esztét s hogy ünneprontásra nem vállalkozik.

Micsoda célt érne el vele? Azt, hogy — ha esetleg ily értelmű indítvánnyal lép fel — kiteszi márczius 15-ikét a leszavaztatás veszedelmének? Megtenné?

Akármire határozza el azonban magát az ellenzék, április 11-én fényes nem-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

Sévigné asszony levelei.

(Franciaiából.)

(A fölolvásó üdvözli a hallgatóságot, könyveket s egy csomag levelet tesz az asztalra, s leül, az asztal jobb oldalára állítja a pohár vizet s elkezd fölolvását.)

Hölgyeim, uraim!

Sévigné asszony született 1626-ban. Első levelek nem származnak ebből a korszakból. Később. Nem célom e fölolvásáson Sévigné asszony életének leírása. A nagy emberek élete — ha szabad így szólanom — nem érdekel bennünket. Inkább tarthatjuk magunkat műveikhez, mint személyeikhez. Lemásoltam Sévigné asszony néhány levelét. Meg fogjuk azokat beszélni együttesen. Ezek a levelek Grignan asszonyhoz vannak intézve, Sévigné asszony leányához aki anyja születése után huszonöt évvel látta meg a napvilágot. Ebben semmi különös.

Grignan asszony egyedül anyja leveleinek köszöni népszerűségét. Anyja nélkül soha senki sem beszélt volna róla. A történelemben több ilyen egyénnel találkozunk; ezek hírnevüket — ha szabad magamat így kifejezni — mások dicsőségének visszfénytől, az ahhoz

való dörgölözéstől kapják... Molière nélkül mi lett volna az öreg Laforestből? Ronsard nélkül ki ismerné Helént? Ha Alcibiades nem létezett volna, beszéltek volna akárcsak kutyajáról is?

De ezek az elmélyedések — bármennyire helyen valók is — messze visznek tárgyaitól. — Térjünk vissza.

Ime Sévigné asszony első levele, vagy legalább az első, amely méltó arra, hogy nyilvánosan fölolvassuk: Kedves Canard uram... (Megáll s megütközve szemléli a levelet) Mi ez? (Zavarral a hallgatókhoz) Bocsánat, téves... (Még mindig a levelet nézegeti) De hiszen ez a feleségem írása! (Hevesen.) Ő irt Canardhoz? Canard, a kivel én két év óta haragban vagyok... nősülésem óta... Nagyon furcsa... (Engedelmet kér, hogy egész terjedelmében fölolvashassa a levelet.) Csevegjenek... cseveghetnek... (folytatja az olvasást) Hallatlan!... Hallatlan! (Bevégezve az olvasást a közönséghez) Canard egyetemi kartársam... Olyan barát, amilyen ezer van Párisban. (Gyorsan) No lám! Canard... jó napot... jól vagy?... semmi baj... annál jobb... nos, ama bizonyos napon... Két évvel ezelőtt történt. Együtt voltunk Puyjoli asszonynál s tekinteteink az

egyetlen fiatal leányon nyugodtak, ki a házban volt, Puyjoli kisasszonyon. A barátok vetélytársakká lettek.

Élénk szellemem, választékos modorom, kifogástalan plasztikum rögtön hódítanak. — Diadalmaskodtam. Másnap eljegyzés. Canard hidegen rám támadt:

— Mondj le erről a házasságról!

— Én? Megbolondultál!

— Mondj le e házasságról?

— Soha!

— Nos hát, majd híreket hallok valamikor. Meg fogom boszulni magamat: meg abban a pillanatban, amikor legkevésbé fogsz rá gondolni! (Félbeszakítva magát.)

Bocsánatot kérek hölgyeim és uraim, hogy ezt elmondom kegyeteknek; ez nincs semmi összefüggésben Sévigné asszonnyal. De nevetséges, hogy Canard éppen azt a pillanatot választotta bosszujára, mikor fölolvásomat tartom. Igen hölgyeim, igen uraim, ez a levél esküvőm napjáról van keltezve — annak pedig két éve. Feleségem írta Canardhoz. A rossz esont belecsuszította ebbe a csomagba, hogy megzavarjon s nevetségessé tegyen kegyetek előtt. Nos, nem lesznek nevetéges, mert fölolvastam önöknek ezt a levelet. Olvasás közben csodálkozást áruktam el, a

zeti ünnep fog lefolyni. Részt vesz benne minden rétege a nemzeti társadalomnak s részt vesz benne a legelső magyar ember is.

Király és nemzet újra összeülkezve jelenik meg, mint három év óta annyiszor. A nemzet rajongó szeretete, hűsége, megingathatatlan lojalitása újra körülövezi a trónt, s a szivekben megrezdül a moriamur érzése.

A szabad elvűpárt. ma este érkezett tart a negyvennyolcadiki alkotások ünnepelésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyában.

Minisztertanács. Tegnap délután minisztertanács volt, a melyben a kabinet valamennyi tagja résztvett és melyen a folyó ügyek elintézését nyertek.

A pénzügyi bizottság 1898. évi márczius hó 12-én szombaton délután öt órakor a képviselőházban, szokott helyiségben ülést tart. Tárgy: A Gabela-Boche di cattaroi keskeny vágányu vasutnak, — valamint Trebinje és Gravosa felé vezető szárnyvonalainak építéséről szóló miniszterelnöki törvényjavaslat. — (348. sz.)

Az országgyűlés a királyhoz.

— Az április 11-iki ünnep. —

Debreczen, márczius 11.

A képviselőház igazságügyi bizottsága abban a jelentésében a melyet a 48-as alkotások megünneplésére vonatkozó törvényjavaslatról tegnap a képviselőház elé terjesztett, javaslatot tett arra, hogy az országgyűlés miként ünnepelje az idén április tizenegyedikét.

A javaslat szerint e napon az országgyűlés mindkét háza együttes ünnepi ülést tartana és itt hirdetné ki, hogy az uralkodó az új törvényt szentesítette. — Ugyanebből az ülésből az országgyűlés mindkét háza hódoló fölíratot intézne a királyhoz és ezt testületileg át is nyujtaná.

A fölírat szövege — a bizottság javaslata szerint — ez lenne.

miről számot kell önöknek adnom. — A szónok legesekélyebb kézmozdulata, arcának legesekélyebb változása attól a pillanattól, hogy a közönség elé áll, a közönségé. Ime ez a levél . . . (Olvas.)

— Kedves Canard ur, nyolcz nap mulva férjhez megyek Saint-Honoré de Lausac urhoz. (A közönséghez.) Valóban Saint-Honoré de Lausac a nevem. Állásom nem fényes. Egy-két fölolvastást tartok évenként Sévigné asszonyról. Szerencsére van némi magánvagyonom, amely nélkül Belizár! Igen Belizár volné!

. . . Nyolcz nap mulva férjhez megyek Saint-Honoré de Lasac urhoz, de csak önt szeretem, Canard! . . .

— Csodálatos! — . . . Canard! szüelim kényszeritenek de Lausac urhoz, mert neki van valami kis vagyonkája . . .

— Éppen, mint ahogyan én is mondtam.

— Magánvagyonkája . . . és mert a neve olyan rőfögös . . . (Magában.) Az én nevem rőfögös? — . . . Ne távozzék hát Párisból, kedves Canard ur, hagyja megtörténni esküvőmet s legyen szivem öre! (Néhány korty vizet iszik.) Nos, mindez nem nyugtalanít? Két éve mult, hogy a feleségem ezt a levelet írta, s két év alatt minden megváltozott. Nem látjuk többé Canard-t . . . nőm imád . . . Ez a levél egy fiatal leány következetlensége és

Felséges császár és Apostoli király
Legkegyelmesebb urunk!

Nemzetek élete más, miként az egyéneké mely természet szerint időhatárhoz van kötve, mert bár népek is elhalnak idő előtt, ha elavult intézményekhez idő előtt ragaszkodnak de viszont nekik megadatott az, — hogy életszerveiket, intézményeiket a haladó idő szellemében cserélve ki, újjászülhetnek.

Ilyen megújulás emlékét ünnepelem most kegyeletünkkel és ennek törvénybe iktatásával hálánk örök adóját rójjuk le az iránt a korszak iránt, mely a nemzet nagy politikai jogainak intézményes biztosítása s a polgári szabadságjogok kiterjesztése által a maguk tuléti intézmények korát zárta le és a nemzeti erőgyűjtés azt a munkáját végezte, amelynek alapján az újjászülött önálló magyar állam a maga és koronás királya iránti köteletségének teljesítésére az idők beállhatatlan folyamára képessé vált.

Az átalakulás nem volt sem rögtönös, sem erőszakos. Azt a tudatot, hogy a hanyatló nemzeti életet a régi intézmények felvirágoztatni nem képesek és hogy azok helyébe az új idők szellemének megfelelő alkotásokat kell ültetni, a nemzet legjobbjainak évtizedeken át tartó hazafias munkája, ezzel küzdelme érlelte meg.

Az intézmények újjáalkotására irányzott ennek az öntudatos munkának az eredményét, az 1848-iki törvényeket felséged királyi előde böles szentesítésével ellátva, fejedelmi megnyugvással bocsátotta a gyakorlati élet útjára.

Igy lön, hogy az osztályokra, fajokra, felekezetekre tekintet nélkül lépett életbe a népképviselői alapoló államhatalom s az ennek gyakorlatára hivatott felelős minisztérium, s hogy az előbbi tagozatok szerint szét-húzó erők meg nem semmisítve, de összehangzatosan egyesítve lettek azon állameszme alá rendelve, melyben Szent-István koronájának fényes és örökre változhatatlan tartalma a mai egységben olvad össze. Így lön, hogy Erdély, és a kapesolt részek egyesítése által a terület sértetlenség helyreállított és az egységes területen egyesülő jogképesség a közös teher-viselés elveinek alapján az eddigi előjogok megszüntetésével, a politikai jogoknak minden osztály, nemzetiség és felekezetre való kiter-

semmi egyéb. Bocsánatot kérek ezért a kitérésért. Visszatérek tárgyamra.

(Mután néhány jegyzetet átfutott.) A levél, a melyet most önöknek felolvastam, uraim egy gyermek, de mélyen szerető lélek tükre, . . . (megszakítva magát.) Nem Canard levelelül van szó, uraim . . . Ez a bolond história egészen megzavar . . . Ostobaság.

Sévidné asszony irt egy másik még gyöngédebb levelet melynek az alakja nekem tökéletesnek tetszett.

Grignon asszonyhoz volt ezimezve kiról fentebb szólunk. (Más levelet vesz ki iratai közül és olvassa) Candaron . . . Még egy? Ah igen hiszen egész sorozat! — Ime asszony vagyok . . . milyen kiábrándulás! — Ah! de! Ah! de! (Kutat iratai között, melyek előtte feküsznek) Canard édes szivem . . . Édes Canard . . . Én Canardom! Ni ni a dátumok közelednek . . . rohamosa közelednek . . . Ime egy, mely már csaknem mai keletü . . . Nézzük ezt a legujabbat . . . (Olvasa, aztán fuldokolva folytatja) Óh! Istenem! Istenem! De hát tovább. hangja megtörik) Víz, egy kis vizet . . . feleségem. Felolvasásom . . . csak kettőt tartok évenként Canard . . . gyűlölt Canard . . . felolvasásom . . . feleségem . . . milyen jól előkészítettem . . . De bocsánat, uraim . . . mindez keveset érdeklő önöket . . . ismerem köteletségemet . . . visszatérek tárgyamra. (Forgatja jegyzeteit.)

Igen! ezek a levelek egy szüzies lélek

jesztésével nagygyá lön a nemzet, mert a fön-tartásában immár egyénileg egyenlően tevőkény fiainak számára szaporodott meg.

S mindezekhez, hogy az akaratanak érvényesülése iránt biztosított nemzet az új intézményeket kellően fordithassa állami és társadalmi boldogulásának czéljaira, szabaddá tétetett a sajtó a köznek és jogos magánérdeknek szolgáló gondolatok nyilvánítására.

Majd visszaállítottak a nemzet színei is ősi jogaikba.

Át vagyunk hatva attól a meggyőződéstől, hogy az egész intézményekben megnyilatkozó nemzeti erő az, mi nemcsak egyedül alkalmas válságok leküzdésére, de szellemében érintetlenül, a fölséged böles közreműködésével azóta létrehozott alkotásokkal kiegészítve s azoknak az idők és viszonyok által követett módosításaival a jövőre újra és újra életképessé téve, e nemzet boldog fönnállásával és felséged uralkodóháza változhatatlan dicsőségének semmi egyéb által nem pótolható biztosítékát képezi. Nemzetünk, hála az örök gondviselés és fölséged atyai böleségének, ma nem áll létét érinthető válságok előtt és az anyagiak mellett szellemi kincsait is szaporithatja. E kincsek egyike a nemzeti kegyeletnek az 1848-iki alkotásokat megünneplő törvényben való nyilvánulása.

Amidőn tehát az ötvenedik évfordulón a félszázad előtti tavasz sok nagy napjából egyet kiválasztunk ünneplésünk tárgyává, nem vehetünk más napot, mint azt, amelyen az ige „testté lön“, amelyen a fankölt eszmék melyek hosszú időn át foglalkoztatták fiainak legjobbjait, felséged elődjének királyi szavára megszűntek csupán nemzeti óhajok lenni, de királyi szentesítéssel ellátva, mint az azokban egybeforrt nép és korona akarata átadva a való életnek, megkezdhetők és meg is kezdtek átalakító örökerejű hatásukat.

Másik kincsként ismerjük föl és tesszük el ez alkalomból és örök időkre azt a nagy tanuságot, mely a nemzet és király közös boldogulását ezek közös egyetértésében látja, mely egyedül képes időn, veszen, ellenségen diadalmaskodni.

E tudatban élve, amidőn nemzetünk dicső korszakának és alkotóinak emlékét ünnepejjük, elfojthatatlanul tör ki történeti hű ragaszkodásunk és hálánk érzete felséged iránt,

levelei . . . (önmagához) gyűlölt Canard . . . Ezeket a leveleket élvezet olvasni . . . Talán csak azok . . . (kutat irományai között) — Igen! még egy, Canardtól hozzá! (Olvasa) Barátom! . . . Barátja?! Tréfál! Canard tréfál! (Olvas) Megmondottam neked, hogy meg fogom magamat boszulni, amikor legkevesébbé gondolnád. Azt a pillanatot választottam, mikor évi felolvasásodat tartod Sévigné asszonyról. (Ismét iszik.) Eleinte azt gondoltam, megmérgezem a vizedet . . . (Hirtelen visszakapja a szájától a poharat), a miként te megmérgeztél az én boldogságomat, de egy ember halála komoly dolog. — Mellékelve a levelek, melyeket nőd azóta irt, hogy amaz este Puyjoliéknál voltunk . . . a mai napig Hogy elkerülje azt a jelenetet, a mitől rettegek s ami okvetlenül bekövetkezendett ezen levelek elotvasása után elutazunk Északra . . . Irj utánunk poste restante. Isten veled öregem folytatd nyugodtan felolvasásodat s minde nek felett ne izgasd fel magadat mi teljesen egészségesek vagyunk — Canard.

— (Egy pillanatig minha a villám sújtotta volna le, aztán a közönséghez.) Sévigné asszony végső éveit Canardnál töltötte . . . Nem . . . de Griguan asszony-nál . . . a Provencheben . . . a Provencheben . . . Északra . . . Meghalt 1896-ban.

(Elrohan.)

mint aki a jogfolytonosság alapjaira állott s ezzel a haza és a világ előtt mutatta meg fejlődésünknek állandóan követni kívánt útját, melyen a váltakozó korszakok sötétjében is más világitó oszlopunk nem lehet, miat alkotmányunkhoz való törhetetlen ragaszkodásunk s a bizalom és hűség felséged személyéhez, trónjához és az uralkodóházhoz.

Ezekből az érzésektől nemzetünk az idők végtelenségeig áthatva levén, mi, mint annak törvényes képviselője, ez alkalommal is a minden hazafi szívében élő azt az óhaját, hogy felségednek, hogy felségednek s királyi családját nemzetünk boldogulására és dicsőségére a mindennek Ura hosszú, boldog élettel áldja meg.

Kik egyébiránt mély tisztelettel vagyunk császári és apostoli királyi felségednek legalázatosabb szolgálói

Magyar-, Horvát- és Szlavonországoknak országgyűlésileg egybegyűlt képviselői és főrendei.

Irodalom.

A szabadságharc története.

(Gracza György könyve.)

Ismét nagyot dobban a szív, a lelkesedés tüze kigyul a szembe, s a büszkeség feszíti a keblet, ha az ember lapozgatja a nagy foliánokat, melyek a szabadságharc történetét mondják el.

Csak ötven éve mult, s úgy tűnik fel mintha ötszáz lenne!

Az események belevesznek az idők végtelenségbe, fényüket sajtászerű, misztikus köd borítja, az alakokat a képzelte árnyékos fellegettel vette körül. Mindannyian felisten volt, nem ember hassal, vérből.

Pedig csak ötven éve mult...
szernyolcsháznegyvennyolcban történt. A Tuillerákban máglyát rakott a mámortól ittasult francia nép. A máglyára pedig felrakta a királyi trónust s alágyújtott. A trónus szilárd lából készült, recsegett-rofogott a sok arany és festék lepattogzott róla s a lángok nyaldosták a pusztá fát. Rettenő fényt áradt belőle. Vervörös, káprázatos.

A királyi trón recsegése elhatott messzi országokba, a fénytenger vörös színét pedig meglátták nagy távolból, egyszerűen lángba borult egész Európa. Hogyan esett meg? Senki sem tudja megadni a feleletet. A tavasz enyhe szellője helyett siviítő fürgeteg viharzott. Pusztulás halál járt előtte, öröm és ujjongás kelt nyomában. A vénheft Európa megmozgatta gémberedett tagjait, ereiben lázasan kezdett keringeni a vér Hirtelen megmozdult s próbálta széjjelreposztani békóit. Szabaddá lett s a szabadság életető ereje megfíjtotta. És az ifju Európa jelszava: Szabadság! Egyenlőség! Testvériség! zugott, kavargott, lelkesített, feltűzött.

Merész vállalkozás e kor eseményeinek megírása. A történelmi tények, ellentétben az optikai törvényekkel, minél távolabb esnek a szemléltől, annál nagyobbannak tűnnek fel. A megfontolás és nyugodt megítélés sokat változtat az eseményeken.

Mindenesetre bizonyos idő szükséges ahhoz, hogy teljes elfogulatlansággal, az okok és események helyes megbíráásával ítéljük meg a történeteket. — Ötven év pedig nagyon rövid idő egy nemzet fejlődésének történetében.

És ime, előttünk fekszik a kész munka öt vastos kötetben. A jubilaris hangulat nem lelkesít, csak a lapokból áradó közvetlen melegség tüzel fel arra, hogy az elismerés legőszintébb hangján emlékezzünk meg e munkáról.

Nem csekély dolog volt összegyűjteni mindazt az anyagot, melyeket a kor történetét magyarázzák, — bizonyítják és elmondják.

Gracza György, úgy látszik tisztában volt azzal, a mire vállalkozott. Fáradságot nem is mert. Ki ismerne fáradságot e kor megírásánál az akadályokat legyőzte s a nehézségekkel keresen küzdött meg.

Főtörekvése az volt, hogy ne essék elődei hibájában. Mert nem ő az első, ki a magyar szabadságharc történetét megírta. — Itt van Horváth Mihály, Jakab Elek, Gelich Rikárd nagyobb szabású munkái a számtalan kis monografiától eltekintve.

Az írók azonban legtöbbször elragadtatták magukat. Tiszta tükörképet egy munkából sem nyertünk. Nem ők uralkodtak az anyagon hanem az anyag fensége ragadta el magáit. — Ki-ki más szempontból ítéli meg az okokat és események folyását. A személyes tapasztalat és nézetek tulsokasága eltorzítja a képet.

Ezek nyomán tehát az igazi történetíró, kinek csak az a kötelessége, hogy kora hű, objektív krónikása legyen, Gracza György nem induthatott. Az ő elve az igazságosság és tárgyilagosság. Új utakat kellett tehát keresnie, hogy célját érjen. És ő megtalálta azokat. A gyűjtemények, levéltárak, okmányhalmazok poros aktáiból hámozta ki a maga adatait. Nem bízott semmiben, csak abban, a minek maradandó nyomát fellelte. — Természetes dolog, hogy az anyag nem állott készen rendelkezésére. Nehéz és sok megpróbáltatásnak volt kitéve, míg azt hangyaszorgalommal összehordta.

A muzeum és az ereklyemuzeum adatai nem elégitették ki; tovább kutatott a bécsi császári udvari levéltárban, a magányosok okmányai között is, csak hogy kiegészítse a hiányokat és kerék egészszé formálja az anyagot. Így készült a mű alapja.

A feldolgozás természetesen nem a száraz történetíró műve. Rajongó lelkesedés, meleg következetesség szólal meg a sorokból; de elragadtatása sehol sem oly nagy, hogy az igazságot elhomályosítsa vagy elferdítse. Nyomról nyomra követi a szabadságharc előzményeit, fejlődését és szomorú végét. Kimutatja, hogy az egész szabadságharc természetszerű kitörése volt az akkori viszonyoknak; a lelkesedés hangján beszél el a dicső küzdelmeket, melyekben esodákat művelt a magyar hazaszeret és hősiesség; de nem hallgatja el a mulasztásokat és hibákat sem, melyeknek szükségsszerű következménye volt a katasztrófa.

Ugy gondoljuk, hogy alig van adat, melyet fel nem használt volna, s alig van esemény, mely figyelmét elkerülte volna. Az élvezetes leírásokat száz meg száz rajz tarkítja. Az okmányokat a maguk eredetiségükben mutatja be, a szereplő nagy alakoknak pedig egykoru hű arcmásukat közli. A kiállítás mindvégig diszes, sőt helyenkint pazar is, mint a minőt magyar könyvkiadótól nem igen szoktuk meg.

A mostani jubilaris hangulat, ha az előjelek nem esálnak — mulós lesz, de e könyv értéke maradandó. Illik, hogy minden magyar ember megismerje. Mert csak önzetlen hazafiságot, lelkes honszeretetet és bátor hősiességet tanulhat belőle.

Egyről-másról.

Az őrjárat.

— Amerikai riport. —

Az itt következő szenzációs tudósítás alapja a Bácskai Hirlap márczius 7-iki számában megjelent Hol van az őrjárat? című helyi érdekű kis hír.

A nap lenyugszik. Titkos moraj kél.
Borok fogynak.

Vértóba szállt a nap. Minden nyugodott.
Szabadkán,
Minden.

Csak a koresmában voltak még ébren. Ott sok bor fogyott két asztalnál. Az egyiknél finom jogászok ültek, a másiknál néhány komor férfiú.

A vidám és finom jogászok igen sokat ittak, sőt be is csiptek — erre kiröpültek az ajtón.

Az utczára.

A komor férfiak kiléte Bárdjaik csillognak. Botond a vérszomjas vezér.

A komor férfiak a városi őrjárat tagjai voltak. Éjszaka szokták körülőrzni a várost és most beszéltek, hogy jobban alhassanak.

Bárdjaik csillognak.

Vezérük Botond volt, kit vérszomjasnak nevezett a nép. — Ő ellenben csak bort ivott.

— Őrjárnunk! — harsogott az egyik.

— Ne őrjárnunk! — szólt a többség.

— A többség dönt — szólt Botond finom malicziával.

A jogászok körülmennek. Felekezeti különbség nélkül beverik az ablakokat. A fiatal fak hajtásait lerágnak.

Ellenben fölkerekedtek a jogászok a korema előtt.

— Jaj, jaj! — szólt az egyik — rosszul vagyok.

— Mi bajod? — kérdezték.

— Asszony... — hebegett az.

— Mi?

— Asszony... asszony...

— Nos?...

— Az akarok lenni, akkor nekem nem parancsol senki — dalolta tovább ő az ismeretes népdalt.

Ennek hangjai mellett elindulának és beverték az ablakokat.

Végre jelentette az egyik:

— Nincs több ablak!

Erre a fiatal fáknak estek, amelyeknek ifju hajtásait levágták. A kapukat kiemelték, a köveket felszaggatták, barrikádokat emeltek és a Marseillaisét énekeltek.

— Hol az ellenség? — üvölték.

Végre jött az ellenség. Békés, hazatérő polgár volt.

Őt megpofozták, kérem, fejét pedig egy dárdára szurták troféum gyanánt.

De hol maradt az őrjárat?

Komolyan, hol maradt az őrjárat?

Az őrjárat, mint a helyi lap mondja, olyan helyen húzta meg magát, ahol nem volt rá szükség.

Az árokban.

Másnap a bérokban, harmadnap a cérokban — mint a helybeli élelslap szerkesztője megjegyezte.

Ezért a zérokba dobták.

—o.—

A szerelemről.

Egy párisi művészből furesa módon ábrándult ki egy igen fiatal, és csinosnak mondható asszonyka. Szerelmes éppen még nem volt belé, de azon a ponton állott, a mely középhely az érdeklődés és a szerelem között. Sokszor találkoztak, és a férfi már-már biztos volt győzelmé felől, amikor közbejött egy maliciózus karrikatura rajzoló, és alaposan kiábrándította a menyecskét a komoly festőtől.

Igy történt a dolog: egyszer a karrikaturista ebédre volt meghiva a menyecskéhez, és u y csöndesen hármában ettek, a férj, az asszony, meg a karrikaturista. A szilárd anyagú életék mellett bőven volt bor is, a mely lassankint föloldotta a karrikaturista nyelvét. Általában vidám hangulat uralkodott a kis lakomán úgy, hogy apró intimitások kerültek fölszínre. Különösen művészek m gánéletéből mondott el sok pikáns dolgot:

— Igen — szólt — például X-nek is igen érdekes az élete.

Az asszonyka figyelni kezdett. X. ur volt az a festő, aki iránt oly nagyon érdeklődött.

— Nos?

— Hát például X. nagy . . . ritkán mosakodik.

— !

— Igen. A fehér mellénye oly piszkos, hogy ha leteszik a földre, megáll.

— !!

— A gallérja folyton gyászol.

— !!!

— Egyszer láttam pongyolában, csak egyszer, de az egész életemre elég volt.

— !!!!

Ez a négy felkiáltó jel már nem a csodálkozást, hanem az undor okozta bájos arcfintorítást jelzi.

Masnap jött a festő és melankolikusán társalgott.

— Asszonyom, ha tudná.

— Mit?

— Ha tudná, mit érzek ön iránt . . . ha belelátna a szívem mélyére . . . a kabátom alá, oda, ahol a szívem dobog.

— Beláttam — mondta az asszonyka és szemügyre vévén a fehér mellényt, amelynek oly nagy az állóképessége, bájos fintorral távozott.

— Beláttam — ismételte este, a mikor lefeküdt és kaczagott. Kaczagott és éppen semmi érdeklődést nem érzett a festő iránt.

NAPI HIREK.

Debreczen, márc. 11.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— márczius 11. —

— Enyhe. —Csapadék nélkül. —

— **A főiskolai tanári kar ünnepélye.** A debreczeni ev. ref. főiskola tanárikara 1848. Márczius tizenötödikének ötvenedik évfordulója alkalmából a főiskola Oratóriumában hazafias emlékünneplést rendez. — Az ünnepély programja: 1. Előjáték, P. N a g y Zoltán tanítóképzései ének- és zenetanártól. 2. Nemzeti ima Beliczaytól. Éneklő a főiskolai kántus. 3. Imádság. Tartja C s i k y Lajos főiskolai lelkész. 4. Hymnus. Éneklő a főiskolai kántus. 5. Emlékbeszéd. Tartja H e l l e Károly dr. jogakad. tanár. — 6. K u n Béla jh. jutalmazott alkalmi ódáját szavalja: T r i p s ó Sándr jh. 7. Szózat. Orgona-kisérlet mellett éneklő a gyülekezet.

— **A sertészárlat nincs feloldva.** Még alig terjedt el az örvendetes hír városunkban hogy annyi veszteség és gazdasági tönk oka, a sertésvész megszűnt, alig hogy beszámoltunk a múlt hétfői sertés vásár szép eredményéről is már is vége a szép reménynek. B i z o n y o s i n f o r m á c z i ó k alapján, ma a földmívelési miniszter sürgönyileg értesítette a tanácsot, hogy a debreczeni sertés zárlatot nem oldja fel addig míg a szentesi féle telepet és a sertés vásár telepet nem fertőtlenítik. Érdekes, hogy két év óta nincs használatban a sertés piac is mégis ez az oka, hogy a zárlatot nem oldják fel.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Gyufaoldatot, ivott csak a gyorsan előhívott orvos idejekorán beadott ellenmégének köszönhetően hogy él, ha ugyan kedve volna ehhez a nyomorult — u t á l t l é t h e z, mit életnek neveznek . . . Története — szerencsétlenség mint a már régóta ósmert sablon szerű axiómában lel magyarázatot, „szeretet s elhagyták hű-

lenül“ . . . pesti soron lakó leányka, szeretett egy legényt híven o d a a d á s s a l és a legény visszaélt a nagy szerelem mel s kicsalva a hívő leánykától annak minden pénzét, elszökött szerelmesétől és bűnös szerelme következményeitől. A leány várt, remélte, hogy visszatér, de pár nap óta elmaradt a szerelmes ifju. — Mikor aztán megtudta, hogy a legény előle végkép megszökött Pestre, a szegény és bánat elől a halálban keresett menedéket. A reggeli órákban ott lelték, édes anyja és testvérei a földön fetrengve; a mérég okozta kinoktól. Ajkai tajtékzottak s a szoba telve volt a phosphor nehéz párájával. Rögtön orvosért futottak. Az előhívott Dr. Sz o t y o r i N a g y Kálmán orvosnak hosszas fáradozás után sikerült a a fájdalomtól elalélt páciensnek életét ellenmérég beadásával megmenteni.

— **Miskolczi Lajosné végtisztessége.** Özvegy mezőtelegi M i s k o l c z y Lajosné végtisztessége tegnap délelőtt ment végbe. A gyászszertartásnál jelen voltak a család tagjain kívül D é g e n f e l d József gróf főispán, P u k y Gyula táblai elnök, J e k e l f a l u s s y Lajos tábornok, S i m o n f f y Imre polgármester, B o c z k ó Sámuel főkapitány, a kir. tábla össze sбирói, számos előkelőség s nagyszámu közönség. A gyászszertartást K. T ó t h Kálmán lelkész végezte s gyönyörű megható imát mondott a ravatálnál. A holttestet Almosdra szállították, a hol ma délelőtt 10 órakor a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A ravatalra tömérdék koszorút helyeztek.

— **Talált emberi csontok.** A Csokonai-utca 1456 ik számu házban az építkezéshez szükséges mészgödrot ástak. Körülbelül másfél méternyire a föld színétől az ásással foglalkozó emberek régi emberi csontokra akadtak. A leletről rögtön jelentést tettek a rendőrségnél. A helyszíni vizsgálatot, ma délután fogják megtartani.

— **Életunt joghallgató.** P á s z t ó Márton debreczeni születésű joghallgató az éjszaka Budapesten morfiummal megmérgezte magát. A mentők a Rókus-kórházba vitték, ahol most halálán van. Az öngyilkosság oka ismeretlen. Érdekes, hogy P á s z t ó magahamisította receptre hozatta a morfiomot a patikához.

— **A honvédek bálja.** A d e b r e c z e n i 1848 49-ik évi honvédek által a magyar „Szabadságnap“ ötvenedik évfordulója alkalmából M á r c z i u s 15-én a „Korona disztermében tartandó tánczvizgalomban a városi dalárda és az ev. ref. főiskolai énekkar részt fog venni. Hazafias szavallat után jelesebb darabjaikat s ezek között a „Rákóczi“ indulót R á c z Károly zenekara kíséretével fogják előadni.

— **Városi bérház.** A mérnöki hivatalban S c h e s t a u b e r János serényen dolgozik a Vargaszin helyén emelendő városi bérház tervein. A két emeletes épület egyike lesz a város legszebb bérházainak. Tiszta olasz reneszansz modorban épül. A Piacz-utca felőli sarkán 26 méter magas erkélyes és kupolás kiszögelés lesz. A városházával szemben eső homlokzata csak 17½ méter, míg a kisuj-utcai homlokzat 103½ méter hosszú a leghosszabb front Debreczenben. Az egész épület alatt pinczét terveznek. A földszinten 19 bolt és két házmesteri lakás, az első és második emeleten pedig 14, többnyire három szobából álló lakás épül teljes kényelemmel, mellékhelyiségekkel. A hozzávetőleges építési költség 130.000 frt. A tanács a terveket és költségvetést a márcziusi közgyűlésen mutatja be.

— **Gazdasági egyesület közgyűlése.** A gazdasági egyesület e hó 13-án délelőtt 10 órakor, a gazdasági tanitőzet egyik tantermében tartja évi rendes közgyűlését. A gyűlés Váczi János elnöke alatt a mult évről szóló jelentéseket fogja tárgyalni.

— **Márczius 15 Hajdu-Nánáson.** H.-Nánási tudósítónk írja: Városunk lelkes, hazifias érzelmű közönsége a népjog és szabadság félszázados jubileumát a lehető legnagyobb buzgalommal igyekszik megünnepelni s az utókor előtt emlékeztetéssé tenni. — A n a g y n a p d é l e l ö t t j é n: Ünnepi harangzugás, mely imára hívja a polgárságot, hirdeti a felderült napnak ünnepiességét; ugyanekkor tartják agg honvédeink régi dicső lobogójuk alatt felvonulásukat, élükön N y a k ó S. Klapka egykori, vitéz tábori-kürtösével. Ugy vonulnak ők csöndes léptekkel az istenházába hálát adni az Ég Urának ki ezelőtt 50 évvel megacézolta karjaikat a haza védelmében és most is adott erőt nekik a jelen ünnepély boldogító örömeiben való részvételhez. — Ezt fogja követni a közönség hálaistentisztelete együtt a gyermekseres s gymnásiumi tanulók lelkes csapatának templomi ünneplésével; — mely utóbbi a szabadban e nap délelőttjén ünnepélyt rendez, hol a közönség lelkes szavalataikba s gyönyörű hazafias dalaik éneklésében fog gyönyörködni. D é l u t á n az ünnepélynek folytatásául, városi dalárdánk buzgó karnagya, N a g y Károly vezetése mellett hazafias dalokat énekel az isten szabad ege alatt; a lelkes közönség előtt ez alkalommal. Dr. N a g y Gábor helybeli ügyvéd a kaszinó s dalárda elnöke fogja tolmácsolni a nála megszokott ékes szózással e napnak nagy jelentőségét s emlékre méltó megőrzését. — Ugyanekkor K e r e s z t e s i S. joghallgató s K i s s Illés tanító alkalmi szavallattal működnek közre. Végre, hogy teljes legyen ünneplésünk, úgy az intelligens közönség mint az iparos és gazdaközönség társas vacsorát r e n d e z n e k. És pedig a városi dalárda igen sikerültnék ígérkező zártkörű tánczvizgalommal egybekötött dalestélyt rendez, a melyre már ugy helyben, mint vidékre a meghívók s az előadás műsora, széküldettek volt. — Lobogódisz mindenfelé!

— **Tiz krajczárért arany gyűrű.** N y i t r á n s z k y Tamás 8 éves fiúcska addig játszadozott Csirkáné nevű szomszéd nénikéjének a szobájában egy pajtásával, míg egyszer a nyitva felegett almáriomhoz jutott, honnan a csillogó szép három arany gyűrű közül, a fentnevezettnek 12 forint értékű arany jegygyűrűjét elcsente. A játék végével kiment az utcára és ott egy paraszt embernek eladta 10 krajczárért. Így vallotta be a rendőrségnél nagy könyvzáró és félelem közepete.

— **Hirtelen halálozás.** A balsors, mely oly szívesen látogatja meg az egyes családokat, oly szívesen dulja fel a boldogságot, ismét felkeresett egy családot, hogy elszakítsa a jó anyát, a szerető hitvest, a derék nőt, a jó gyermek és jó férj köréből. Ifj. N o e l János családját látogatta meg ez a szerencsétlenség, s elragadta rövid, pár percnyi szenvedés után a jó édes anyát, a hü nőt ki még rövid idővel ezelőtt is a boldog családi körben élvezte a jelen örömeit. Ifj. N o e l János szül. Ari Eszter még tegnap este vidaman töltötte el családjá körében az időt s hajnali két órára már mereven, hidegen feküdt a halotti ágyon s magával vitte egy család boldogságát, reménységét. Legyen neki könnyű a föld s a súlyos veszteséget szenvedett családot vigasztalja meg a hit szent reménye.

— **Az Áron és Antal házak megvétele.** A városi tanács tegnapi teljes ülésében elfogadta a jog- és pénzügyi bizottság azon javaslatát, hogy a piacz-utcai Áron és Széchényi utcai Antal-féle házak a tulajdonosok által kért 70,000 illetőleg 28500 frt árért megvásároltassanak. A márcziusi közgyűlésen tehát azt az előterjesztést fogja tenni a tanács hogy a

megvétel feletti névszerint való szavazás meg-
ejtése végett április valamelyik napjára rend-
kívüli közgyűlés tüzessék ki.

— **Reklamáció az év ref. egyháznál.** Ér-
tesítés. Ezuttal tudomására hozatik az év. ref.
egyház adófizető tagjainak, ugy a folyó évre
az egyházi adó és közalap ki van vetve s a
ki azt helytelenül kivetettnek találja, vagy
bármely okból elengedésre vélt számot tarthatni
az iránt folyó évi márczius hó 21 től márcz.
hó 28 ikáig bezárólag, az egyházi számvevő
nél a hivatalos órák alatt — egyháztéren 1089
sz. a. — jelentkezéék, merl későbbi felszólam-
lásnak hely nem adatik. A városról azon év-
ben történt elköltözés vagy halálozás mely
évre az egyházi adó kivetett, adóelengedést
nem von maga után. Az egyház adószedői hi-
vatala a folyó évi adófizetést és közalap fize-
tést évnegyedves részletekben is elfogadja és a
kis könyvecskében mindenkor nyugtázza. Ez
alkalommal felhívja az egyház minden tagját
hogy f. évi egyházi adóját ki-ki előlegesen
de legfeljebb októberig fizesse be: azok pedig
kik elmúlt évekről hátralékban vannak, há-
tralékukat rövid idő alatt törleszszék le, mert
a késlekedők ellen az egyházi törvény 257.
§-ában foglalt rendelkezésnél fogva a köz-
gazgatási hatóság az egyházi törvény 5 §-a
alapján végrehajtást alkalmazni lesz kénytel-
len. Debreczen, 1898 márczius 6-án tartott
presbyteri gyűlésből az egyháztanács.

— **Hangverseny a zenedében.** A Debrec-
zeni Zenede a zongora- és hegedű-tanszak
alsó és középosztályu növendékei haladásá-
nak bemutatása végett helységében folyó 1898
évi márczius hó 13-án, vasárnap Hangverseny
Matinéet rendez, melyre az érdeklődő közönsé-
get tisztelettel meghívja az igazgatóság. Mű-
sor: 1. Jeensen A. 45. mű. Lakodalmi induló
I. Zongora 4 kézre. Előadják: Markus Irén
(zong. tanfolyam IV. o. növ.) Raics Erzsike
(z. V. o. növ.) Szántó Jolán (z. IV. o. növ.)
és Térei Vilma (z. IV. o. növ.) Tanáruk: Hi-
tési Lajos. 2. Behr F. 249. mű. 6. sz. Szita
kötő. Zongorán előadja: Maier Pálma (zon-
gorán I. osztályu növendék.) Tanára: Pavelko
Jolán. 3. Nazas Hegedű kettős. — Előadják:
Weszprémy Andor (hegedűn I. osztályu nő-
vendék) és Lukács Elek (hegedűn II. osztályu
növendék) Tanárük Friedmann József. — 4.
Grieg E. 46. mű. Peer Gynt. Suite 3 sz. Elő-
adják: Kondrad Irén (zongorán II. osztályu
növendék) és Lakatos Gizella (zongorán II.
osztályu növendék) Tanárük: Pavelko Jolán.
5. Székely I. 13 ik magyar ábránd. Zongorán
előadja: Szántó Jolán (zongorán IV. osztályu
növendék) Tanára: Hites Lajos. 6. Danela
K. 118. mű. Air vaie. Hegedűn előadja: Ko-
vács János (hegedűn IV. osztályu növendék.)
— Tanára: Friedmann József.
Zongorán kíséri: Markus Irén (z. IV. o. növ.)
— Tanára: Hites Lajos. 7. Rubinstein. 103.
mű. 7. sz. Toréador et Andalouse. Zongorára
8 kézre alkalmazta: Brissler. Előadják Hirsch-
feld Erzsike (z. III. o. növ.) Szathmari Erzsike (z.
III. o. növ.), Fried Gizella (z. II. osztályu nő-
vendék) és Péntek Gizella (z. IV. oszt. növ.)
Tanárük: Pavelko Jolán. 8. Weber K. M.
Polacca brillant. Zongorán előadja: Markus
Irén (z. IV. o. növ.) — Tanára: Hites Lajos.
9. Grieg E. 35. mű. Norvég táncok 2. sz.
Előadják Poós Margit (z. III. o. növ.) és Pap
Lénárt (z. IV. o. növ.) Tanárük: Hites Laj-
os. 10. Rieding o. 6. mű. 2-ik hegedű-verseny.
Hegedűn előadja: Nagy Janka (heg. V. o. n.)
— Tanára: Friedmann József. Zongorán ki-
séri: Szántó Jolán (z. IV. o. növ.) — Tanára
Hites Lajos. 11. Smith S. 31. mű. Orosz dal.
Zongorán 4 kézre. Előadják: Abraham Alice
(z. III. o. növ.), Hegedűs Margit (z. III. o. n.)
Jablonecz Lenke (z. III. o. növ.) és Pongrác
Piroska (z. III. o. növ.) — Tanárük Hites
Lajos. A műsor egyes számainak előadása
alatt az ajtók zárva tartanak. A 7. szám után
5 percnyi szünet. Az első 3 sor szék a köz-
reműködők szülei részére van fentartva. Kez-
dete délelőtt 11 órákor pontban.

— **Az öngyilkos halála.** Megirtuk a na-
pokban Tarnóczy István mentelepi szak-
szakvezető borzasztó öngyilkosságát, melyet
halálos sérülése miatt követett el. A szeren-
csétlen fiatal katona iszonyu kínok között

tegnap kiszendedett a kórházban. Temetése itt
megy végbe, s azután a szülők kívánságára
haza viszik Szabadszállásra és ott fogják örök
nyugalomra helyezni. Tarnóczy jó családból
szarmazik, a melynek tagjait mélyen megren-
ditette tragikus sorsa. A tegnapi lapunkban
közölt hír, mintha Tarnóczy anyját szívészél-
hűdés érte volna fiának szerencsétlen vége
miatt, — nem felel meg a valóságnak s csak
egy rosszul értelmezett távirat folytán került
bele a lapba. — Az öngyilkos egész családj a
ide érkezett tegnap éjjel Debreczenbe, hogy a
szerencsétlen embert még egyszer utoljára
meqlássák. Mert ma délelőtt fölbouczolják a
katonai kórházba s ott mindjárt koporsóba
zárják a hullát. Ma pénteken délután fél há-
romkor lesz a temetés, a melyen Mitro-
vics Gyula ev. ref. lelkész tart imát. A te-
metési menet a katonai kórházból kikiséri a
holttestet a vasúthoz, a honnan éjjel fél tí-
zenegy órákor szállítják el Szabadszállásra. —
A temetést Gebauer temetkezési intézete ren-
dezi.

— **A királyházi katasztrófa halottja.** La-
punk tegnapi számában megirtuk azon véres
szerencsétlenséget melynek áldozata Lantzbach
János debreczeni vasuti kalauz volt. A szeren-
csétlen áldozat véres tetemeit ma reggel hoz-
ták haza Királyházáról, s még ma délután
temetik el.

— **Nagyvárad hírlapírók művészestélye.** A
vidéki hírlapírók országos szövetsége javára
április havában nagy művészestélyt rendeznek
a nagyvárad hírlapírók. A nagyszabásu mű-
vészestélyt kiválóan érdekessé teszi az a körü-
lmény, hogy azon öt előkelő művész és öt
előkelő fővárosi lap szini kritikusa vesz részt.
Lemennek Nagyváradra a nemzeti színházról
P. M á r k u s Emilia, a népszínházról: Küry
Klára, az operaházból: Diósiné Handel Berta
a vígszínházról: Fáy Szeréna, a magyar
színházról: Ledo f s z k y Gizi. A színházi
kritikusok közül a következőknek lejtőhelye
remélhető: M á r k u s József, Szombatházy
István, S i l b e r s t e i n Ö t v ö s Adolf
A m b r u s Zoltán, Á b r á n y i Emil. A
hírlapírók estélye iránt nagy az érdeklődés
Nagyváradon.

— **A basáskodó rendőr.** Ma reggel a va-
suti vendéglő éttermében egy társaság jött
össze, s ott kedélyes hangulatban töltötte az
időt. A vasuti vendéglő nemes pinczére azon-
ban hét óra felé jónak látta kijelenteni, hogy
ő már fáradt s így nem áll szolgálatára a tár-
saságnak, noha ezt tenni kötelessége lett volna.
A jó kedvű társaság több ízben kérte a ne-
mes pinczért, hogy legyen kegyes a közóhaj-
nak eleget tenni, s a társaságot kiszolgálni.
Mikor a nemes pinczér azt egyáltalában nem
volt hajlandó megtenni, — a társaság elha-
tározta, hogy a rendőrfőkapitányt telefon utján
megkérdezi, vajjon van e joga egy pinczér
urnak akarmelyik tisztességes társaságtól meg-
tagadni a kiszolgálást. A rendőri őrszobában
levő 100 as számú András vulgő rendőr kere-
ken megtagadta a telefonozási engedélyt s ki-
jelentette, hogy a telefont használni nem sza-
bad. Bátorkodunk a rendőr főkapitány utól
megkérdezeni, hogy az a 100-as számú basa
András minő alapon tiltotta meg éppen a fő-
kapitánysághoz való telefonozást, minő alapon
meri a közönséget elültani a főkapitány urral
való érintkezéstől. Tudjuk ugyan, hogy az
András urak csak ott mernek hősödni, a hol
védve érzik magokat, de hát hiszen Debrec-
zen még sincs Ázsiában, hanem talán a kul-
túr állam Magyarorszában?

Többen.

— **A mezőgazdasági termékek meghami-
sítása ellen.** A földmivelési miniszter körren-
deletet intézett a hatóságokhoz, melyben arra
hívja fel őket, hogy a mezőgazdasági termé-
nyek, termékek és czikkek hamisításának tilal-
mazásáról szóló 1895 évi XLVI. t. cz. végre-
hajtása tárgyában a belügyi és kereskedelmi
miniszterekkel egyetértőleg kibocsátott rende-
letet most újból a legkiterjedtebb módon té-
tessék közhírré. A körrendelet szerint továbbá
utasítandók az elsőfoku hatóságok, miszerint
az ellenőrzést oly helyeken, hol a szóban
forgó termények, termékek és czikkek árul-
tatnak, vagy előállítására szükséges anyagok
raktározatnak, ugy szintén vásárokon vagy
más nyilvános helyeken, hol ilyenek kíná-
tatnak, vagy árusítatnak — minél gyakrab-
ban, de különösen minden év tavaszán és
őszén foganatosítsák s gyanu esetén a sza-
bályszerű kihágási eljárást azonnal indit-
sák meg.

— **Drága a vetőmag.** A mult évi gyöngye
termés következtében a gazdák csakhamar
tuladtak termés fölöslegük nagy részén, de sok
helyütt a kényszerhelyzetből folyólag eladták
a vetőmagnak szánt terményt is és most nagy-
áron sem kapnak elegendő vetőmagot, különö-
sen n a g y o n m e g d r á g u l t a
t a v a s z i b u z a, árpa és zab, néhol
a tavaszi buza ára eléri a 14—16 frtot is, az
árpa ára a 9—10 frtot és a zab ára 8—9 frtot
is és ez ugyanakkor történik, a mikor a fő-
város piaczaín a gabona arát alacsonyabban
jegyzik. Általában a vetőmag hiányával az
idén n a g y o n sok helyen kisebb terü-
letet fognak bevetni tavaszi g a b o n a
neműekkel és minthogy a kukoricza és bur-
gonya is folyton emelkedik árban, attól tart-
tunk, hogy ezek a termények sem fogják
megadni az országszerte szükséges vetőmagot.

— **A sertésvásártér dezinficiálása.** La-
punk más helyén olvasható, hogy a földmi-
velésügyi miniszter Debreczenben csak azon
esetre engedélyezi a sertésvásárok megtartá-
sát ha a vásártér kellőleg deszinficiáltatik az
illetékes körök közbenjárása ma határozatba
ment, hogy piacunk egyik legfontosabb pénz-
forrásának a sertésvásárnak továbbá is fentart-
hatása szempontjából 600 frtot fognak a serté-
svásártér deszinficiálására fordítani. A figyel-
mes és áldozatkész intézkedés a gazda és ke-
reskedő közönség elismerésével találkozik.

— **Jäger Mari kosara.** Szegedről írja tu-
dósítónk: A vásárhelyi méregkeverő asszonyok
nagyon csöndesek odabenn a csillagbörtönben.
Mióta a hóhér kötele nem szoritja a nyakukat,
a reménység lopódzott a bűnös asszonyok szí-
vébe. Azt hiszik, hogy a legfelsőbb bíróság
még enyhébb ítéletet hoz. Csordás Lidi pedig
ugy gondolja, hogy már csak a virágnylást
várják az urak, aztán kieresztik a nagy, szürke
házból, hogy a szeretője feleségül vehesse.
Mári néni, a feketelelkű boszorkány kosarat
fon. — Nagyon csöndes, könnyű munka ez,
amely mellett még beszélgetni is lehet, ha az
őr észre nem veszi. A kosárcák, miket a gyil-
kos asszonyok fonnak, szépen szaporodnak,
ugy, hogy a börtönigazgatóság nagyban érté-
kesítheti is őket. Élelmes vállalkozó ha akad,
még szép haszonnal is értékesíthetné, mert a
méregkeverő asszonyok kosárcái nagyon kapó-
sak lesznek, különösen Vásárhelyen.

— **Szines frakkok.** Párisban a télen újból
divatba akarták hozni a szines frakkokat.
miután ezzel nyolcz évvel ezelőtt hasztalan
tettek kísérletet. Akkor sok bált rendeztek,
amelyeken a fekete frakkot teljesen mellőzték.
E kísérletek már az újság kedveért is hatot-
tak. Leginkább tetszetek a kék és ibolyaszínű
frakkok, az új divatnak a kedvelői azonban
inkább a veres frakkokat akarták divatba hoz-
ni. Ez azonban nem igen sikerült. Szines
frakkban csak akkor jelenhetik meg az ember,
ha a ház urnője azt kívánja. A szines frakk
tartozéka térdig érő nadrág, hanem ilyen öltö-

zékbe még a színházba sem igen mertek megjeleneni, még kevésbé az utcán és nyilvános helyen vagy éppen a templomban esketésnél. Az idén sem tudták megkedvelteni a színes frakkokat. A hangulat ellene van az újításnak mert az a vélemény, hogy csak a fekete frakk ad előkelő és ünnepléses megjelenést s emellett minden alkalomhoz illő. Az előkelő párisi klubok tagjai most az utolsó kísérletet teszik a színes frakkokkal. Legközelebb az operaházban igen sokan ilyen frakkokban jelennek meg. Az bizonyos, hogy feltűnést fognak kelteni, s a figyelem feléjük fog fordulni, de hogy megkedvelik-e most már a párisiak a színes frakkokat, az kétséges.

Színház.

Pénteken, márcz. 11-én bérletszünetben leszállított helyárrakkal: *Trilby*. Dráma. Szombaton márcz. 12. páratlan bérletben *Brigitte* a francia operette.

Vasárnap 13. délután *Az ördög mátkája*, Géczy István népszínműve este páros bérletben: *A falurosza* Tóth E. népszínműve.

Hétfőn 14. bérletszünetben először „1848” Látványos történeti színmű 7 képből, irta és zenéjét szerzte Verő György.

Kedden márcz. 15. ünnepi díszelőadással bérletszünetben másodszer 1848.

Szerdán márcz. 16. harmadszor, páratlan bérletben 1848.

Csütörtökön márcz. 17. negyedszer, páros bérletben 1848.

* **Fatinicza. Sebessi** (Basset) Vilmos vendéjátékát hirdette a tegnapi színlap és valószínű, hogy ennek köszönhető a direktor hogy nagy számú közönség nézte végig a tegnapi előadást. A czimszerepben F. Kállay Lujza excellált. Ugy kedves játékával, mint tiszta alhangjával újra meghódította a közönséget, mely mint mindig, úgy tegnap este is frenetikus tapsviharral fogadott minden egyes énekszámot. Kancsukoff tábornok szerepében **Sebessi** Vilmos operaénekes mutatkozott be újra. Gyönyörű bassus hangját ismét érvényre juttatta, különösen a mélyebb fekvésű részeket tisztán és esengően adta ki. Játéka már egy kis kivánni valót hagyott hátra. Feltétlen dícséret illeti **Serfőzy Zsenit**, ki kedves dalait igen szépen és sikerülten énekelte el. Serfőzynél határozott haladást kell konstatálnunk. Minden egyes énekszámát megtapsolta a közönség. **Szent János** ritkán oly hálás szerephez mint a tegnapi esteli volt, és bátran mondhatjuk, hogy teljes sikert aratott abban. **Karacs** szépen énekelt. A karok botrányos módon működtek közre. A két ballerina török táncza megtette a kellő hatást.

S—

Zsebmetszők szövetkezete.

Debreczen márczius 9.

A Predeáltól Kolozsvárig, Kolozsvártól Budapestig Budapesttől M Sziget és vissza közlekedő személy és gyors vonatok utasainak ki fosztogatására egy részvénytársaság alakult már jó régen.

A társaság üzletvezetője **Sveighoffer** Mátyás vasuti kalauz volt.

A mikor utazott a vonattal, pompásan ment minden.

Az utasok zsebmetszőkben nem szükkölködtek.

Néha kettő, néha három, néha több is utazott a bandából.

Ha aludt az utas, a mi főleg éjjel gyakran megtörtént, uti társai olyan azért tartottak az óra alá, a mitől a legmélyebb kábultságba esett és míg ez tartott, az alatt kényelmesen elszedték pénztárczáját, kibontották uti bőröndjét, az értékes holmikát kiszedték belőle és azzal odább álltak.

Az utas rendszeren későn ébredt fel álmából, a kalauz gondot fordított arra, hogy idő előtt ne zavarja.

Rendszeren akkor ébresztette fel és tusz-

kolta le a kocsirol, a mikor a vonat indulókan volt.

A szegény, nehéz álmából felzavart utas rendszeren csak a váróteremben, — sokszor a vendéglőben vette észre hogy milye hiányzik. Akkor már zsebmetszők és vonat messze futyoltak a szegény károsult ezzel a füttyel volt kénytelen beérni.

Megesett azonban az is, hogy néha ideje korán felébredt az utas és még a kupéban tudára jött a lopásnak. Ilyenkor, ha panaszt akar tenni, a lelkiismeretes kalauz, mint a tolvajok és zsebmetszők üzletvezetője, ebben megakadályozta.

Nem régebbe egy asszony értékesebb tárgyakat tartalmazó bőröndjét emelték el uti társai.

Az asszony azt állítja, hogy midőn elszunnyadt, erős szíverfűst érintette az orrát s ettől mély kábultságba esett. Midőn ebből felocsudott s észre vette, hogy társai és bőröndje eltűntek, leakart szólni, hogy az állomás főnöknél panaszt tegyen. A lelkiismeretes kalauz azonban ebben megakadályozta.

A kalauz a szövetkezet tagjait rendszeren ingyen utaztatta. — Ha éppen muszáj volt a szomszéd állomásig váltottak ugyan jegyet de azon túl *nkalauzi szabadjegy*-gyel utaztak.

Rendszeren vagy a kupéban szemlélték ki áldozataikat, vagy pedig a keskeny folyosón megállva, midőn az utasok az érkező kocsi felé igyekezve, mellettük elsurlódtak, tárczájuk órájukat elvarázsolták.

A bejelentett károk statisztikai adatai bizonyítják, hogy 80 ezer forintra menő értéket lopott el a társaság, több éven keresztül az utasoktól.

A múlt évben 11 ezer forintra ment a kár a melyek között a **Wass Jenő** gr. eltűnt ékszerei is két három ezer forinttal szerepelnek.

A kalauz gyanútlanul folytatta alávaló mesteriségét, mert senki sem tette volna fel, hogy egy vasuti alkalmazott ilyen tettekre képes legyen.

Kollégái ösztönszerűleg gyűlöltek és kerültek, mire főleg a magán életben való különös viselete, előjárói előtti társai ellen folytonos árulkodása és fellebbezői előtti hízkelése szolgáltatót okot.

Hízkelése és besugásai egy időben az utóbbi személy változások előtt, kedvelt egyénné is tették az üzletvezetőség feje előtt.

A mostani országos nagy razzia lefűlelte et is és esendesen elmélkedik a hüvösn azon hogy minden mulandó.

E tárgyrol, illetve a részvénytársaság felosztatásáról, a banda tagjainak elfogatásáról a következőket közölhetjük:

Az állam vasutak több vonalán működött zsebmetsző társaság tagjai nagy részét elfogtak az ország különböző pontjain.

1.) **Fischer József** Róza besurranó zsebtolvaj zentai születésű izraelita, Szegeden lejt letartóztatva.

2.) **Tanászler Zati** bonczhidai születésű izraelita 15 zsebmetszőt Nagy-Váradon fogták el. — Leugrott a vonatról, midőn üldözöbe vették s eltűnt, s így másnap tartóztatták le.

3.) **Zvolenszky Vilmos** budapesti származású, lelenczházba, nevelkedett zsebmetsző Kolozsvárt tartották le.

4.) **Orlandi József** (Péter Józsefnek nevezi magát) n. váradi illetőségű, híres zsebmetsző és vasuti kártyás, gavallér és kedvese az 1. pont alatt fentebb említett kisasszonynak. — Bábjátékosnak és nagy szemfényvesztőnek is hiadja magát, le van tartóztatva.

5.) **Dngel Márkus**, nagyvárad szül. izraelita munkában nem lankadó gyakorlott zsebmetsző (2 évre el is volt ítélve) legutóbb Puskári kolozsvári ügyvédet 240 forintig lopta meg, befogatott.

6.) Ezek **Knap Abrisnál** Kolozsvárt, Kölmönostor-utca 28. szám alatt laktak. Ez is ül.

7.) **Büchler Zsigmond**, **Büchler Adolf** izraelitákat Miskolcson fogták el.

9.) **Feinstein Fülöp** bordélyházas és orgazda Kolozsvárt. — A társaság lopott tárgyainak tudásával foglalkozott. — Ül a hüvösn.

10—11 **Zvoighoffer Mátyás** vasuti kalauz és neje. — Szállást adtak és teljes ellátást a banda nő és férfi tagjainak Kolozsvárt Nagy utca 92. sz. a. házuknál.

Most neki ad szállást az ügyészség fogháza. E pár ember a szép mellékjövdelemből ugy lábon élt.

Ettől tagból álló társaság összefogdosása, kihallgatásával Budapestről **Gegus Dániel** rendőrségi fogalmazó és **Kádár Péter** detektív működött.

Kolozsvárt a nyomozót mint említettük **Szabó József** alkapitány vezette, sok ügyességgel alapos helyi ismerettel és a mint láttuk eredménynyel is.

Oldala mellett dolgozott **Philippy Gyula** rendőr biztos is. A fővárosi rendőrségi tisztviselők tegnap utaztak vissza.

Külömfélék.

+ **Vigasztalás. X.**: Hallom, hogy nagyon kifütyülték a darabját, **Zsilip** ur!

Zsilip: Igen, de csak a folszint legfinomabb publikuma fütyült.

+ **A kocsi. Idegen**: Mondja csak, hogyan jutok legbiztosabban és leggyorsabban a főkapitánysághoz?
Rendő: A zöld kocsin, kérem...

+ **Boldog japáni leányok.** Madame Chrysantheme óta, akit oly finoman rajzolt meg a nagy Pierre Loti, a művelt világ érdeklődik a kis japáni leánykák iránt. Operettek, novellák, irnak róluk, és nagy irántuk a részvét. Van ugyanis Japán legfőbb urának, a mikadónak egy rendelete, amely azt mondja, hogy a japáni leányok kötelesek férjhez menni, amikor bizonyos életkort betöltöttek. Aki saját maga jószántából megférhez, az jól járt. Mert aki ellenkezik a rendelettel és agszüz akar maradni, azt a mikadó nevében karhatalommal, mint a rendelet mondja: manu militari adják férjhez. Szóval, a szegény japáni leányzók, akik eddig ennek a kényszerrendeletnek súlyát viselték gyöngé vállakon, most fölszabadulnak az iga alól. A modern mikadó nagyon is antik darabnak tartotta ezt a rendeletét, és most egy újabb intézkedésével eltörölte. Mostantól fogva tehát a japáni leánykák — ha úgy akarják — halálukig férj nélkül járhatják az élet göröngyös utait. Így ugyan a népeség bizonyára meg fog csappanni a mikadó fantasztikus országában, de a szabadság nagyobb lesz. A leányok pedig boldogabbak lesznek, amennyiben nem muszáj férjhez menniök.

Ugyan, ha nálunk is rendeletileg kellene kimondani, hogy nem kötelező a férjhezmenetel, mily boldog volna a leányok élete!

+ **Háboru huszezer évvel ezelőtt.** Az őskor történetiróját bizonyára érdekelni fogja az a nevezetes fölfedezés, amelyre néhány héttel ezelőtt jutott rá tudományos kutatásai között **Walter** amerikai arkeológus. E szerint az Arkanzas folyam mentén huszezer évvel ezelőtt ádáz harc folyt a Barlanglakók és a Mayas törzse között.

A történettudós ur ezt az eseményt, — amely csak egy tizenhatszázéves és két évvel Krisztus születése előtt történt, — a földből kiasott koponyákkal bizonyítja.

A régész urnak van egy ellenlábasa Amerikában **Saksevszky** doktor. Ez, amikor meg szemlélte a koponyákat, kételkedve rázta a fejét és így szólt:

— A varratok nagyon gyanusak olóttém én azt hiszem ez a háboru. Különbem nem mondok hirtelenében véleményt, majd tanulmányozom a kérdést.

Es tanulmányozta is a kérdést. Három nap mulva egy kis füzetet adott ki, amelyben bebizonyítja, hogy az a háboru nem huszezer évvel, hanem csak tizenháromezer évvel ezelőtt ment végbe.

Walter bántotta ez a támadás és két

nap mulva már megfelelt ellenének. Nem fűzetben, hanem csak egy kis papírszeletkén, amelyet az összes amerikai egyesületeknek megküldött. — És ezzel a papírszeletkével alaposan tökre silányította ellenfelét, szől pedig ez a felelet ekképpen:

Valamennyi tudományos legyesület figyelmébe!

Azok a koponyák, amelyeket Saksevsky doktor rendelkezésér bocsátottam, orvosnövendék fiam saját preparátumai.

Dr. Walter.

Saksevsky ur eddig még nem irt újabb füzetet...

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

Weisz József budapesti terménybizományi cég jelöltése.

Debreczen, márc. 11.

Készáru változatlan.

Oszi buza	9.38	—	.40
Tavaszi buza	12.03	—	.04
Oszi rozs	0.	—	0.
Tavaszi rozs	8.51	—	8.53.
Oszi zab	0.	—	0.
Tavaszi zab	6.51	—	6.53.
aug.—szep. tengeri	4.60	—	4.70.
Szept.—okt. tengeri	0.	—	0.
Május—juniusi 1898.	5.38	—	5.40.

Sertésiacz Budapest-Kőbánya 1898 március 9.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz páronként 340 klgron felüli sulyban (— krtól — krig. Öreg közép (páronként 300 260 kgr. sulyban) — krtól — klgr. Fialat nehéz (páron — 23) klgron felüli sulyban) — 65 krtól 70 — krig. Fialat közép (páronként 250 300 klgr. sulyban) — 59 krtól 65 — krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) — 52 krtól — 53 krig. Közép (páronként 220—280 krg sulyból) — 44 krt — 45 krig. Könnyű páronként 220 klgrig terjedő sulyban — 3 krtól — 44 krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgr. felüli sulyban) — 51 krtól 52 — krig. Közép (páronként 220—260 klgr sulyban) — 49 — krtól 50 — krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) — 47 — krtól 48 krig.

Sertés létszám: 1898. évi márc. hó 5. napján volt készletben: 26.965 darab 1898. évi márc. hó 5. napján felhajtott — drb 1898. márc. hó 5. napján elszállított 504 drb. 1898. márc. hó 5. napjára marad készletben 26664 drb. Hizottsértés forgalom változatlan.

DEBRECZENI PIACZI ÁRAK.

Március 6—7. hetivásár

Gabonaneműk: Buza 12.00—11.80 s kétszeres 11.50—10.70 frt, árpa 5.60—5.40 frt, zab 6.40—6.20 frt, tengeri 5.90—4.70 frt, ter, — frt, köleskása — — — — — költ.

Élelmiszerek és házcikkek: Szás kilónként: Bab 8—12, burgonya 1.80 frt, borsó 18—28 frt, lenese 20—32 frt, (liszt láng) 19.40 17.80 frt, (zemlye) 19.20—19 frt, (fehér) 18.60 — frt, (közép) — — — — — rt, (rozs) 11.60 kr, (barna) 15 kr, lenese 22—36 kr, liszt (leg-finomabb) 20 kr, (buza finom) 19 1/2 kr (buza durva) — kr, (rozs) 18 kr, (zemlye) — kr, (fehér közép) — kr, (barna közép) — kr, szappan 20—24 kr, zsir (disznó) — kr, (liba) — kr, nuzlasvon 6 — kr, szalonna uj 68 kr, sötla 70 kr. Literenként: Borsó 14-16 kr, bor (6 hegyi) 40—60 kr, (6 kerti) 40—60 kr, (uj kerti) 30—36 kr. eczet — kr, lenese 14—16 kr, petróleum 16—24, pálinka (közönséges) 32 kr — frt, rizskása 14—34 frt, szén (putnoki,

1.00 frt, (salgótárjani) 1.50 frt, (szalon) 1.80 frt, pirszen 2.00 frt, szalonna 6 65. — frt, szalonna uj 52—53 frt, szalonna sötlan — — — frt' háj uj — — — frt, háj ó 56—60 frt, zsir — — — frt. — Kilónként: Bab 8—12 kr, borsó 18—24 kr, burgonya 3 kr, kenyér (fehér) 18 tej 10 kr, tejfel 40 kr.

Állatvásár: Szarvasmarha felhajtott 600 drb, eladatott 500 drb; ló felhajtott 350 drb, eladatott 280 drb; juh és bárány felhajtott — drb, eladatott — drb.

Husárak: Marhahus kilónként 36—54 kr borjúhús 56—60 kr juhús 32—36 kr, sertés-hús 48—60 kr.

CSARNOK.

A párisi világkiállítás és vezetői.

Irta: Borostyán Nándor.

Lázás tevékenység uralkodik immár azon a Szajna által ketté választott nagyterületen, melyen az 1900 iki világkiállítás emekedni fog Franciaországra, mely e nagyszerű világtárlat rendezése által Európának a béke iztató zálogát nyújtotta, mar előre is fény sugárzik a polgárosodás ezen igazán világra szóló művének előkészítéséből.

Sokkal inkább, mint minden más eddig kiállítás az 1900 iki párisi világkiállítás hangosan fogja hirdetni a művelt nemzetek érdek-közösségét a haladás minden terén. Nincs egyetlen, kulturai tekintetben csak félig-meddig számbavehető állam is, mely kivonta volna magát a megjelenés erkölcsi kötelezettsége alól.

Valóban 1400 évben a földkerekség összes népei fogaak egymásnak légyottot adni Párisban, lelkesen csoportosulva a béke, munka az anyagi és szellemi fejlődés lobogói alatt.

S így diadala lesz e kiállítás azon nemes testvérülési eszméknek is melyek a világbéke ideáljával kecsgettek a fajgyűlölség kitorésaitól és a háboru borzadalmaitól mindinkább visszaretentő emberiségét.

Terjedelem, költség, érdekesség és fény tekintetében az 1900-ki világkiállítás messze fölül togja mulni az eddigieket. Maga Alfred Picard az a kitűnő férfi, akinek hivatott kezeibe van letéve a kiállítás ügyeinek leg-főbb vezetése, azt írta róla:

„Azt akarjuk, hogy az 1900 ki világkiállítás a század philisophiája és synthézise legyen: hogy nagyszerűség, kellem és szépség jellemezze, hiven visszatükrözze Franciaország világos, derült génusát; hogy a mult feltűntetés által is megmutassa nekünk a jelenlegi haladást: hogy becsületére válják az országnak és a köztársaságnak; és hogy végül mi benne méltó fiaiként jelenünk meg az 1789 ki férfiaknak.”

Ez lévén a francia törvényhozás és a kormány programja is, érthető, hogy a kiállítás költségei 108 hektárnyi terület mellett 100 millió franknyi összeggel vannak előirányozva. Ezen összeghez 20 millió frank belépti jegyekkel összekötött sorsjegyek kibocsátása által szereztek be. E számok élénken bizonyítják Franciaország e vállatának nagyszerűségét. Érdekesnek tartom velük szemben ide iktatni a Párisban századunk dereka óta tartott négy előző világkiállításra vonatkozó számokat.

1855 ben a világkiállítás területe csupán 18 hektár volt. Befogadására az akkor épített Palais de l'Industrie és a Champs-Elysees egy része teljesen elégségesnek bizonyult. A költségek, melyeket egyedül az állam viselt, — 11.500,000 frankra rugtak. A kiállításban 24000 kiállító vett részt és a hiány öt millió látogató, illetőleg 3,200,000 frank bevétel mellett 8300,000 frankra emelkedett.

Az 1867-ki világkiállítást már a Champ de Marson, 69 hektárnyi területen tartották meg. Összesen 22 440 000 frank kiadással szemben a bevétel 26.257,000 frankra rugott, úgy hogy e kiállítás 2.817,000 frank hasznot eredményezett, melyben az állam, a város és a magánalírók osztoztak.

1878-ban, midőn a kiállítás a Champ de

Mars-on kívül a Trocadero és a Quai d'Orsay is magában foglalta, 75 hektárnyi terület állott rendelkezésére. E kiállítás 54.400,000 frank kiadással szemben csupán 23.700,000 frank bevételt eredményezett, úgy hogy a hiány 31.700,000 frankra emelkedett.

Vége a még sokunknak emlékezetben álló 1889 kiállítás, melynek területe 95 hektár volt, 40 millió frank kiadás és 50 millió frank bevétel mellett kerek számban 10 millió franknyi fölösleggel zárult. Jegyezzük meg, hogy a nevezett évben a kiállítók száma 55,000 a látogatóké ellenben 32.500,000 volt.

Igen lényegesen fog különbözni az 1900-ki világkiállítás a legutóbbtól azáltal is, hogy magában foglalandja a Champs-Elysees-n kívül a Szajna mindkét partját is, a Mars-mezőtől és a vele szemben fekvő Trocadero palotától kezdve majdnem a Concorde-terre van tervezve, tehát annyira Páris központjában lesz elhelyezve, mintha pl. egy budapesti kiállítás területe az Andrássy-ut elején kezdődne.

(Folyt. köv.)

Tájékoztató.

A Gönczy-egyesület „Otthon” A kereskedelmi akadémia palotájában.

Nyilvános olvasó terem, a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6 ig.

Muzeum, a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12 ig.

Zene-estélyek.

Az „Arany bika” vendéglő éttermében vasárnap estéukin a Magyar testvérek és Rácz Károly zenekara felváltva tartanak zeneestélyt. Az „Arany-bika” kávéházban hetenként zeneestély van: hétfőn Rácz Károly szerdán a Magyarok.

A Hungária kávéházban minden szerdán szombaton és vasárnapokon Rácz Károly és Magyar testvérek zenekara.

Corsó kávéházában hétfőn Magyarok kedden és esütörtökön Kis Béla zenekara.

A Margit-fürdőben vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4—6 óraközti sétatangverseny. — Játsszik a katonazenekar.

Bérekcsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	—	40 — 30
3/4 órára	—	60 — 45
Egy egész órára	—	80 — 60
Minden következő órára	—	40 — 30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	—	30 — 15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompói belül	—	50 — 30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknel (valláskülönbség nélkül), ha a végtesztesség a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1	20 — 30
A színházba menet	—	60 — 40
A színházból jövet	—	80 — 60
Bármely vasúti indóház vagy raktházhoz napi menet vagy jövet kézi táskával	—	50 — 30
Éjjel	—	80 — 60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszesszgyár, kertészeti egylet és gózzalomhoz menet vagy jövet	—	50 — 30
menet és visszajövet egy órai várakozással minden következő órára	—	80 — 60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—	50 — 30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	— 40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1	30 — 90
minden következő órára	—	40 — 30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—	50 — 30
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	—	80 — 30
	—	40 —

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

Dobozokban. Nagyvárad utca 2087. sz. Gáll Ferencz ház. — Ajánla magát mindenféle

gyors és pontos elkészítésére

Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott íveket,

ET-, BOR- és ARLAPOKAT; DISZMŰVEKET

arany, ezüst és színyomatban;

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközölhetők.

A papír gyári árban számíttatik.

HIRDETESEKET a kiadásomban napokint megjelendő „DEBRECENI HIRLAP”-ban legolcsóbban

számítva közléseknek.

KUTASI IMRE
könyv- és könyvnyomda tulajdonos.

DISZOKLEVÉL 1871.

KÖNYVEK LONDON

a legjutányosabb árakon felvállaltatnak.

Debreczen, 1898. nyomtatott Kutasi I. könyvnyomdájában.

VI

D

Előfizetési

Me

El
Magyar
ink dic
lékezet
sülten
a két f
határna
lyen ko
ben és
mével t
pelhess
nemzel
szak ke
lett.

Ap
lója am
Józset
büszkes
tesített
len, ser
hogy az
nyek ne
nemzeti
azok he
felelő a
akkor á
mán elt
Igy
felekeze
rén nép
és az e
össze a

A DEB

A r
Rajna v
Berlin fe
kalauzza
a kupéb
Elm
kánál eg
válvonas
egy eleg
csát be
gyelmen
Zse
azután i
jó esom
gariabör
nát taka
bordár.
Mil
barna sz
levő ur
s azután
Eg